

Załącznik 2
do Uchwały nr 3 Zarządu
Banku Spółdzielczego w Prabutach
z dnia 28 marzec 2018 r.

Spółdzielcza Grupa Bankowa

**Zasady szacowania
kapitału wewnętrznego
w Banku Spółdzielczym
w Prabutach**

Prabuty, marzec 2018 r.

Spis treści

Rozdział 1 - Postanowienia ogólne	2
Rozdział 2 – Rola organów Banku oraz komórek organizacyjnych w procesie wyznaczania łącznej ekspozycji na ryzyko.....	2
Rozdział 3 - Ogólne zasady szacowania kapitału wewnętrznego	3
Rozdział 4 – Kapitał wewnętrzny na ryzyko kredytowe.....	3
Rozdział 5 – Kapitał wewnętrzny na ryzyko operacyjne	4
Rozdział 6 – Kapitał wewnętrzny na ryzyko koncentracji.....	4
Rozdział 7 – Kapitał wewnętrzny na ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym.....	5
Rozdział 8 – Kapitał wewnętrzny na ryzyko płynności	5
Rozdział 9 – Kapitał wewnętrzny na ryzyko kapitałowe	6
Rozdział 10 – Postanowienia końcowe	6

Rozdział 1 - Postanowienia ogólne

§ 1

1. Bank prowadzi wewnątrzbankowy proces oceny adekwatności kapitału wewnętrznego (ICAAP), na który składają się:
 - 1) określenie polityki zarządzania ryzykiem i kapitałem;
 - 2) identyfikacja wszystkich rodzajów ryzyka występujących w działalności Banku i określenie istotnych rodzajów ryzyka;
 - 3) kwantyfikacja i agregacja ryzyka;
 - 4) oszacowanie oraz alokacja kapitału wewnętrznego;
 - 5) monitoring i kontrola ryzyka oraz kapitału wewnętrznego.
2. Niniejsza procedura jest ściśle powiązana z obowiązującą w Banku strategią zarządzania i planowania kapitałowego.
3. „Zasady szacowania kapitału wewnętrznego w Banku Spółdzielczym w Prabutach”, zwane dalej zasadami, obejmują zagadnienia związane z przekształceniem miar ryzyka w wymogi kapitałowe (kwantyfikację ryzyka).

§ 2

Najważniejsze przepisy zewnętrzne będące podstawą opracowania niniejszej regulacji zostały określone w obowiązującej w Banku strategii zarządzania i planowania kapitałowego.

§ 3

W dalszej treści użyte są następujące skróty i pojęcia, które oznaczają:

- 1) Bank – Bank Spółdzielczy w Prabutach;
- 2) kapitał Tier I – kapitał zdefiniowany w art. 25 CRR;
- 3) kapitał Tier II – kapitał zdefiniowany w art. 71 CRR;
- 4) fundusze własne – suma kapitału Tier I i kapitału Tier II Banku;
- 5) wymóg w zakresie funduszy własnych dla ryzyka kredytowego / kapitał regulacyjny na ryzyko kredytowe – suma aktywów ważonych ryzykiem, wyznaczonych zgodnie z obowiązującymi w Banku zasadami wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko, pomnożona przez 8%,
- 6) kapitał regulacyjny na ryzyko operacyjne – wymóg w zakresie funduszy własnych dla ryzyka operacyjnego wyznaczony zgodnie z obowiązującymi w Banku zasadami wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko;
- 7) kapitał regulacyjny / minimalny wymóg kapitałowy – suma kapitału regulacyjnego na ryzyko kredytowe, operacyjne;
- 8) kapitał wewnętrzny – ustalony przez Bank wymóg w zakresie funduszy własnych, mający na celu pokrycie wszystkich zidentyfikowanych istotnych rodzajów ryzyka, występujących w jego działalności oraz czynników otoczenia.

Rozdział 2 – Rola organów Banku oraz komórek organizacyjnych w procesie wyznaczania łącznej ekspozycji na ryzyko

§ 4

1. Rada Nadzorcza Banku zobowiązana jest do zatwierdzenia procedury związanej z szacowaniem kapitału wewnętrznego.
2. Zarząd Banku odpowiada za:
 - 1) przygotowanie i wdrożenie procesu szacowania kapitału wewnętrznego;
 - 2) przekazywanie Radzie Nadzorczej Banku okresowej informacji o poziomie kapitału wewnętrznego.

3. Komitet Zarządzania Ryzykami jest odpowiedzialny za opiniowanie procesu szacowania kapitału wewnętrznego oraz zmian do niniejszych zasad.
4. Komórka ds. sprawozdawczości i ryzyka jest odpowiedzialny za:
 - 1) szacowania dodatkowych wymogów kapitałowych;
 - 2) obliczania kapitału wewnętrznego w oparciu o wyniki pomiaru z pkt 1 i poziomu kapitału regulacyjnego;
 - 3) przygotowanie propozycji procedury szacowania kapitału wewnętrznego;
 - 4) aktualizację tej procedury oraz analizę jej zgodności z obowiązującymi przepisami zewnętrznymi i regulacjami wewnętrznymi.

Rozdział 3 - Ogólne zasady szacowania kapitału wewnętrznego

§ 5

1. Bank oblicza kapitał wewnętrzny na poszczególne rodzaje ryzyka uznane za istotne:
 - 1) ryzyko kredytowe;
 - 2) ryzyko operacyjne, w tym ryzyko modeli;
 - 3) ryzyko koncentracji;
 - 4) ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej;
 - 5) ryzyko płynności,
 - 6) ryzyko kapitałowe.
2. Uznane za istotne ryzyko braku zgodności Bank pokrywa kapitałem wewnętrznym obliczonym dla ryzyka operacyjnego.

§ 6

Przy obliczaniu dodatkowych wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka uznane za istotne przyjmuje się następujące założenia:

- 1) kapitał wewnętrzny na poszczególne rodzaje ryzyka będzie obliczany jako koszt lub utracony przychód (za wyjątkiem ryzyka koncentracji i ryzyka operacyjnego), który może się pojawić w wyniku zaistnienia sytuacji nieoczekiwanej;
- 2) koszt lub utracony przychód, o którym mowa w pkt 1, obliczany jest na podstawie testów warunków skrajnych, które Bank przeprowadza dla poszczególnych rodzajów ryzyka uznanych za istotne;
- 3) część lub całość kwoty, o której mowa w pkt 2, Bank może zabezpieczyć z wyniku finansowego zaplanowanego na dany rok obrotowy;
- 4) poziom akceptowalnej straty lub utraconego przychodu (tzw. wskaźnik wrażliwości) Bank wyznacza raz do roku (jako procent funduszy własnych Banku) w oparciu o następujące przesłanki:
 - a) wysokość planowanego wyniku finansowego na rok obrotowy, w którym aktualizujemy niniejsze zasady,
 - b) poziom współczynnika wypłacalności,
 - c) plany kapitałowe;
- 5) dodatkowym wymogiem kapitałowym dla poszczególnych rodzajów ryzyka (za wyjątkiem ryzyka koncentracji i ryzyka operacyjnego) będzie kwota, o jaką koszt lub utracony przychód przekroczy akceptowalny poziom ryzyka, o którym mowa w pkt 4.

Rozdział 4 – Kapitał wewnętrzny na ryzyko kredytowe

§ 7

1. Punktem wyjściowym dla ustalenia kapitału wewnętrznego na ryzyko kredytowe jest kapitał regulacyjny na ryzyko kredytowe.

2. Kapitałem regulacyjnym na ryzyko kredytowe zabezpieczona została znaczna część ryzyka, związana z ryzykiem niewypłacalności kontrahenta.
3. Bank oblicza dodatkowy wymóg kapitałowy na ryzyko kredytowe z tytułu:
 - 1) wzrostu udziału portfela kredytów zagrożonych w portfelu kredytowym;
 - 2) całkowitego braku skuteczności przyjętych zabezpieczeń, które stanowią instrumenty pomniejszania podstawy naliczania rezerw celowych.

§ 8

1. Bank przeprowadza testy warunków skrajnych dla czynników, o których mowa w § 7 ust. 3, opisane szczegółowo w obowiązujących w Banku zasadach zarządzania ryzykiem kredytowym.
2. Wynikiem przeprowadzonych testów jest koszt, jaki poniósłby Bank na skutek wystąpienia sytuacji, o których mowa w ust. 1.
3. Dodatkowym wymogiem kapitałowym na ryzyko kredytowe jest kwota, o jaką suma wyników testów warunków skrajnych, o których mowa w ust. 1 przekracza 2% funduszy własnych Banku.

§ 9

Kapitałem wewnętrznym na ryzyko kredytowe jest suma kapitału regulacyjnego na ryzyko kredytowe oraz dodatkowego wymogu kapitałowego na ryzyko kredytowe, o którym mowa w § 8 ust. 3.

Rozdział 5 – Kapitał wewnętrzny na ryzyko operacyjne

§ 10

1. Punktem wyjściowym dla ustalenia kapitału wewnętrznego na ryzyko operacyjne jest kapitał regulacyjny na ryzyko operacyjne.
2. Kapitałem regulacyjnym na ryzyko operacyjne zabezpieczona została znaczna część ryzyka wynikająca ze skali prowadzonej przez Bank działalności.
3. Bank oblicza dodatkowy wymóg kapitałowy na ryzyko operacyjne wykorzystując test warunków skrajnych przeprowadzany na potrzeby pomiaru ryzyka operacyjnego w warunkach dotkliwych.

§ 11

1. Test, o którym mowa w § 10 został opisany szczegółowo w obowiązujących w Banku zasadach zarządzania ryzykiem operacyjnym.
2. Na potrzeby szacowania kapitału wewnętrznego Bank dokonuje wyboru jednego z testów opisanych w zasadach zarządzania ryzykiem operacyjnym.
3. Bank tworzy dodatkowy wymóg kapitałowy na pokrycie ryzyka operacyjnego jeżeli finalny wynik testu przewyższy poziom kapitału regulacyjnego na ryzyko operacyjne. Dodatkowym wymogiem kapitałowym na ryzyko operacyjne jest różnica pomiędzy finalnym poziomem obliczonych strat a regulacyjnym wymogiem kapitałowym na ryzyko operacyjne.

§ 12

Kapitałem wewnętrznym na ryzyko operacyjne jest suma kapitału regulacyjnego na ryzyko operacyjne oraz dodatkowego wymogu kapitałowego na ryzyko operacyjne, o którym mowa w § 11.

Rozdział 6 – Kapitał wewnętrzny na ryzyko koncentracji

§ 13

Bank oblicza kapitał wewnętrzny na ryzyko koncentracji w przypadku przekroczenia limitów koncentracji, o których mowa w obowiązujących w Banku zasadach zarządzania ryzykiem koncentracji, w zakresie:

- 1) koncentracji dużych zaangażowań;
- 2) koncentracji w ten sam sektor gospodarczy;
- 3) koncentracji w ten sam rodzaj lub dostawcę zabezpieczenia.

§ 14

1. Bank oblicza kapitał wewnętrzny na ryzyko koncentracji dużych ekspozycji jako iloczyn kwoty przekroczenia limitu koncentracji dużych ekspozycji, średnioważonej wagi ryzyka dla dużych ekspozycji i wskaźnika 8%.
2. Bank oblicza kapitał wewnętrzny na ryzyko koncentracji w ten sam sektor gospodarczy jako iloczyn kwoty przekroczenia limitu koncentracji w ten sam sektor gospodarczy, średnioważonej wagi ryzyka dla wszystkich kredytów i wskaźnika 8%.
3. Bank oblicza kapitał wewnętrzny na ryzyko koncentracji w ten sam rodzaj zabezpieczenia, jako iloczyn kwoty przekroczenia limitu koncentracji w ten sam rodzaj lub dostawcę zabezpieczenia, średnioważonej wagi ryzyka dla wszystkich kredytów i wskaźnika 8%.

§ 15

Kapitałem wewnętrznym na ryzyko koncentracji jest suma kwot obliczonych zgodnie z § 14.

Rozdział 7 – Kapitał wewnętrzny na ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym

§ 16

Bank oblicza kapitał wewnętrzny na ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym z tytułu zagrożenia związanego ze skrajną zmianą poziomu stóp procentowych wykorzystując test warunków skrajnych przeprowadzany na potrzeby pomiaru ryzyka stopy procentowej w portfelu bankowym w warunkach dotkliwych.

§ 17

Test, o którym mowa w § 16 został opisany szczegółowo w obowiązujących w Banku zasadach zarządzania ryzykiem stopy procentowej.

§ 18

Kapitałem wewnętrznym na ryzyko stopy procentowej jest kwota, o jaką wynik testu warunków skrajnych, o których mowa w § 17 przekracza 2% funduszy własnych Banku.

Rozdział 8 – Kapitał wewnętrzny na ryzyko płynności

§ 19

Bank oblicza kapitał wewnętrzny na ryzyko płynności z tytułu zagrożenia związanego z nagłym wypływem znaczącej kwoty depozytów, wynikającym głównie z utraty zaufania klientów do Banku.

§ 20

1. Bank przeprowadza test warunków skrajnych dla czynników, o których mowa w § 19 przy jednoczesnej konieczności utrzymania wskaźnika LCR na wymaganym przepisami prawa poziomie, opisany szczegółowo w obowiązujących w Banku zasadach zarządzania ryzykiem płynności.
2. Wynikiem przeprowadzonego testu jest koszt, jaki poniósłby Bank na skutek wystąpienia sytuacji, o których mowa w ust. 1.

§ 21

Kapitałem wewnętrznym na ryzyko płynności jest kwota, o jaką wynik testu warunków skrajnych, o którym mowa w § 20 ust. 2 przekracza 2% funduszy własnych Banku.

Rozdział 9 – Kapitał wewnętrzny na ryzyko kapitałowe

§ 22

Bank oblicza kapitał wewnętrzny na ryzyko kapitałowe z tytułu zagrożenia związanego ze spadkiem funduszu udziałowego wzrostem kursu euro w stosunku do PLN oraz skrajnym wzrostem kapitału wewnętrznego.

§ 23

1. Bank przeprowadza testy warunków skrajnych dla czynników, o których mowa w § 22 przy jednoczesnej konieczności utrzymania adekwatności kapitałowej na poziomie określonym w kapitałowych celach strategicznych opisany szczegółowo w obowiązującej w Banku strategii zarządzania i planowania kapitałowego.
2. Wynikiem przeprowadzonych testów jest koszt, jaki poniósłby Bank na skutek wystąpienia sytuacji, o których mowa w ust. 1.

§ 24

Kapitałem wewnętrznym na ryzyko kapitałowe jest kwota, o jaką suma wyników testów warunków skrajnych, o których mowa w § 23, przekracza 2% funduszy własnych Banku.

Rozdział 10 – Postanowienia końcowe

§ 25

1. Kapitałem wewnętrznym Banku jest suma wymogów kapitałowych określonych w §§ 9, 12, 15, 18, 21, 24.
2. Bank aktualizuje poziom kapitału wewnętrznego w okresach miesięcznych według następujących zasad:
 - 1) kapitał regulacyjny na poszczególne rodzaje ryzyka jest wyznaczany w okresach miesięcznych (za wyjątkiem ryzyka operacyjnego, który jest wyznaczany raz w roku);
 - 2) dodatkowe wymogi kapitałowe na poszczególne rodzaje ryzyka wyznaczane są na koniec każdego kwartału i utrzymywane przez kolejny kwartał.

§ 26

Bank jest zobowiązany do utrzymywania:

- 1) kapitału wewnętrznego na poziomie nie wyższym od określonego w obowiązującej w Banku Strategii zarządzania i planowania kapitałowego;
- 2) wewnętrznego współczynnika wypłacalności na poziomie nie niższym, który został określony w obowiązującej w Banku Strategii zarządzania i planowania kapitałowego.

§ 27

1. Niniejsze zasady Bank weryfikuje co najmniej raz w roku w celu dostosowania ich do rozmiarów i rodzaju działalności.

2. Wszyscy pracownicy Banku, których obowiązki wymagają uczestniczenia w procesie szacowania kapitału wewnętrznego, zobowiązani są do zapoznania się z niniejszymi zasadami.
3. Szczegółowy tryb przeprowadzania i dokumentowania czynności kontrolnych, wykonywanych w ramach systemu kontroli wewnętrznej, określony jest w obowiązujących w Banku regulacjach wewnętrznych w tym zakresie.
4. System informacji zarządczej z zakresu kapitału wewnętrznego został określony w obowiązującej w Banku strategii zarządzania i planowania kapitałowego.